

EndPigPain

Questions ?
Answers ?

KASTRÁCIA KANČEKOV

Q: Prečo kančekom kastrujú?

A: Takmer vo všetkých Európskych krajinách sú mladí kančekovia kastrovaní, aby sa predišlo možnému výskytu nepríjemného zápachu pri tepelnej úprave mäsa (tzv. kančí pach). Kastrácia zabraňuje samcom pohlavne dospieť a prejavovať sexuálne správanie ako naskakovanie na ostatné zvieratá v skupine.

Q: Čo je kančí pach?

A: Kančí pach je nepríjemný zápach (sprevádzaný tiež nepríjemnou chuťou), ktorý sa môže objavovať v mäse prasiat samčieho pohlavia, keď sa uvarí.

Q: U akého podielu prasiat sa vyskytuje kančí pach?

A: Väčšina prasiat je porazená pri živej váhe do 120 kg. Výskyt kančieho pachu je vtedy v priemere nižší ako 5%. U prasiat porázaných pri vyšších hmotnostiach alebo chovaných v alternatívnych chovných systémoch, napr. ekologickom poľnohospodárstve, je výskyt kančieho pachu vyšší.

Q: Prečo by mali byť kastrácie prasiat zastavené, ak zamedzujú kančiemu pachu?

A: Keďže je chirurgická kastrácia veľmi bolestivá, a už existujú humánne alternatívy, argumentov proti kastráciám pribúda. Navyše, výskyt kančieho pachu sa ukazuje byť oveľa nižší, ako v minulosti zaznamenal mäso priemysel a je ho možné ešte znižovať vhodným šľachtením, krmivom a zlepšením podmienok ustajnenia.

Q: Aké sú alternatívy k bolestivej chirurgickej kastrácii kančiekov?

A: Výkrm prasiat do nižších hmotnostných kategórií

Prasiatka nemusia byť kastované. Mnoho krajín, ako Írsko, Veľká Británia, Španielsko a nedávno Holnadsko začali chovať prasatá do nižších hmotností, pretože vtedy je výskyt kančieho pachu veľmi nízky. Farmári v týchto krajinách získali odborné znalosti ako takéto chovy riadiť. Akýkoľvek chov prasiatok vyžaduje správny manažment a vhodné podmienky ustajnenia, ktoré zodpovedajú ich špecifickým potrebám (kvalitná a vyvážená výživa, vhodné obohacujúce materiály, dostatok priestoru, starostlivý personál), v chovoch do nižších hmotnostných kategórií je to však ešte dôležitejšie. Vyššia úroveň welfare však prináša lepšie výsledky v každom type chovu.

Chov prasiatok do nižších hmotností je schodnejšia cesta, pretože rešpektuje fyzickú integritu zvierat. Nie vždy je to však možné, pretože niektoré prasatá sa vykrmujú až do hmotnosti 180-200 kg (na výrobu rôznych mäsových špecialít). Vtedy je možné použiť vakcináciu proti kančiemu pachu.

Očkovanie proti kančiemu pachu

Vakcinácia proti kančiemu pachu (tzv. imunokastrácia) je metóda pri ktorej sa prasiatkam podajú dve dávky vakcíny, ktorá dočasne zastaví pubertu. Pri dodržaní predpísaného postupu zastaví očkovanie produkciu látok zodpovedných za kančí pach v mäse.

Chirurgická kastrácia s použitím anestézie a analgézie

Niektoré krajiny už prijali legislatívu, ktorá zakazuje chirurgickú kastráciu prasiatok bez umŕtvenia. V týchto krajinách kastrujú dnes prasiatka v úplnej alebo lokálnej anestézii a analgézii (podávanie liekov proti bolesti). Patria sem napr. Švédsko, Švajčiarsko či Nórsko. V Nemecku začne platiť zákaz kastrácie bez anestézie v roku 2019. V iných krajinách, napr. v Holandsku, existujú dobrovoľné systémy, ktoré garantujú vyššiu úroveň welfare. Chovatelia, ktorí chcú získať certifikát vyššej kvality, musia vykonávať kastráciu minimálne s analgéziou. Treba zdôrazniť, že analgézia počas kastrácie slúži len na zníženie bolesti a neeliminuje ju dostatočne. Preto ak je kastrácia nevyhnutná, mala by byť vykonaná v účinnej anestézii a s analgéziou na zníženie pooperačnej bolesti.

Q: Ako vieme zabrániť aby sa mäso s kančím zápachom dostalo k spotrebiteľovi?

A: Spoľahlivým nástrojom na zisťovanie kančieho pachu je ľudský nos. Na bitúnkoch dokáže rozoznať školený pracovník kančí pach tak, že zahreje kúsok tuku z krčnej oblasti zvierťa a vdýchne následný zápach. Skúsenejší pracovník rozozná kančí pach spoľahlivo a takéto mäso oddelí. Detekcia kančieho pachu nosom sa používa v Nemecku, Francúzsku, Holandsku a Belgicku. Je možné, že v budúcnosti vyvinú ďalšie spoľahlivé metódy.

Q: Je mäso s kančím pachom nepoužiteľné?

A: Nie, takéto mäso môže byť použité napr. do suchých klobás. Spotrebiteľ cíti kančí pach len pri tepelnej úprave mäsa.

Q: Aké výhody prináša ukončenie kastrácií prasiatok?

A: Hlavnou výhodou pre prasiatka i farmárov je zlepšenie kvality života (tzv. welfare), bez nutnosti podstupovať a vykonávať kastráciu. Takýto chov prináša zníženie nákladov – nekastované prasiatka rastú lepšie pri menšej spotrebe krmiva.

Q: Ako môžem pomôcť zastaviť kastrácie prasiatok?

A: Môžeš podpísať petíciu a požiadať ministerku pôdohospodárstva o podporu zákazu kastrácie v EÚ od r. 2024. Môžeš nakupovať zodpovednejšie a získať čo najviac informácií o pôvode bravčového mäsa, ktoré kupuješ. Ale môžeš aj zmeniť stravovanie. Zmena stravovania, ktorá zníži dopyt po mäse, zníži aj jeho produkciu a utrpenie zvierat.